

Vergaderjaar 2018–2019

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

30 234

Toekomstig sportbeleid

Nr. 225

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 februari 2019

Hierbij bied ik u een rapport aan over de verwerkingsmogelijkheden voor Nederlands kunstgras¹. Het rapport geeft invulling aan mijn toezegging op 23 januari om verwerkingsmogelijkheden voor kunstgras in het buitenland in kaart te brengen en om mogelijkheden en randvoorwaarden voor recycling in Nederland te verkennen (Kamerstuk 28 089, nr. 119). Hieronder geef ik aan welke resultaten uit het rapport naar voren komen en wat mijn reactie op het rapport is.

Uitkomsten van de verkenning

De verkenning is uitgevoerd door het bureau Gemax en begeleid door Rijkswaterstaat. Ten behoeve van de verkenning zijn partijen in de kunstgrasketen benaderd met specifieke vragen. Gesprekken zijn gevoerd met afvalverwerkers in omliggende landen, initiatiefnemers voor nieuwe recycling in Nederland, kunstgrasproducenten, aannemers en andere belanghebbenden.

Verwerkingsmogelijkheden in het buitenland

De verkenning naar verwerkingsmogelijkheid in het buitenland heeft zich, met oog op de transportafstanden, primair gericht op landen in Noord-West Europa. Uit het rapport komt naar voren dat beperkte verwerkingsmogelijkheid beschikbaar is, met name in Denemarken. Een aantal Nederlandse gemeenten maakt hier gebruik van. De capaciteit in Denemarken is 40.000 ton kunstgras per jaar, waarvan een groot deel wordt benut voor Nederlands kunstgras. Dit is niet voldoende om het volledige Nederlandse aanbod van tussen de 60.000 en 70.000 ton per jaar te verwerken. Er zijn geen verwerkingsmogelijkheden van een gelijkwaardig niveau in andere landen, die in het kader van deze verkenning voldoende konden worden geverifieerd om als betrouwbaar aan te

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

merken. Door een aantal buitenlandse bedrijven wordt gesteld dat door hen kunstgras wordt gerecycled. Indien gemeenten of sportverenigingen ervoor kiezen om verwerkingsmogelijkheden bij deze bedrijven nader te verkennen acht ik het van belang om de kwaliteit van de verwerking nader te laten verifiëren. De verantwoordelijkheid hiertoe ligt bij de eigenaren van de afgedankte kunstgrasvelden. Grensoverschrijdend transport van kunstgrasafval dient plaats te vinden binnen de kaders van de EVOA (Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen). Het bevoegd gezag hiervoor is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Perspectief voor verwerking van kunstgras in Nederland

Het rapport schetst een positief beeld van de opbouw van nieuwe recycling initiatieven voor kunstgras in Nederland. In het rapport komen hiertoe vijf nieuwe concrete initiatieven voor kunstgrasrecycling in Nederland aan bod. De beoogde verwerkingscapaciteit van deze initiatieven is ruim voldoende om het kunstgras dat in Nederland als afval vrij komt te kunnen verwerken. Tussen initiatiefnemers, gemeenten en omgevingsdiensten vinden concrete gesprekken plaats over mogelijke verwerkingslocaties en de vereiste vergunningen. Over de voortgang word ik geïnformeerd.

Hoe nu verder

Uit het rapport maak ik op dat de verwerkingsmogelijkheid in het buitenland beperkt is, maar ook dat er uitzicht is op herstel van de recyclingcapaciteit in Nederland. In de tussenliggende periode zullen veel kunstgrasvelden echter vervangen moeten worden. Daarom is het van belang om illegale opslag van deze velden op locaties zonder vergunning te voorkomen, en om te zorgen dat deze velden ondanks de capaciteitsbeperking verwerkt zullen worden volgens de eisen uit het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). In het rapport wordt als tussenoplossing gewezen op de mogelijkheid om kunstgras op locaties tijdelijk en op milieuverantwoorde wijze op te slaan. Deze oplossingsrichting onderschrijf ik. Het kunstgras kan verwerkt worden zodra de capaciteit hiertoe beschikbaar is. Initiatiefnemers voor recycling in Nederland verkennen momenteel mogelijkheden voor tijdelijke opslag. Dit dient in overleg met omgevingsdiensten plaats te vinden op locaties met een vergunning voor opslag van bouw- en sloopafval of stortplaatsen. Omgevingsdiensten houden toezicht op milieuverantwoorde opslag van afvalstoffen op deze locaties. Ik vind het van belang dat de opslag en verwerking op een zorgvuldige manier plaatsvinden en zal daarom dit rapport en de conclusies onder de aandacht brengen van de bevoegde gezagen en de betrokken organisaties uit het maatschappelijk middenveld.

Verwerkingseisen kunstgras

Het is van belang dat de minimumstandaard voor de verwerking van kunstgras uitvoerbaar is. Op dit moment is in Nederland geen verwerkingscapaciteit conform de minimumstandaard van het LAP beschikbaar. Wel maak ik uit het rapport op dat verwerking conform de minimumstandaard haalbaar is en dat er verschillende initiatieven zijn om hier in Nederland aan te gaan voldoen. Daarom ben ik niet voornemens om de minimumstandaard te verlagen naar laagwaardiger verwerkingseisen. Daarnaast ben ik van mening dat Nederlands kunstgras ook in het buitenland verwerkt moet worden conform de minimumstandaard, zodat hoogwaardige verwerkingscapaciteit in Nederland niet wordt ondergraven. In het kader van de herziening van de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) zal ik daarom pleiten voor aanvullende

mogelijkheden om laagwaardigere verwerking van afvalstoffen in het buitenland tegen te gaan.

Kunstgras en producentenverantwoordelijkheid

Producentenverantwoordelijkheid is een belangrijk instrument wanneer hoogwaardige verwerking van een specifieke afvalstroom niet rendabel is. Producentenverantwoordelijkheid kan door middel van een afvalbeheersbijdrage zorgen voor financiële middelen om de onrendabele verwerking te bekostigen. Wanneer dit wel rendabel conform de minimumstandaard kan plaatsvinden, zal een afvalbeheersbijdrage weinig kunnen toevoegen. Uit het rapport komt naar voren dat diverse bedrijven een business case zien in het verwerken van kunstgras, en dat deze bedrijven bezig zijn om verwerkingscapaciteit op te bouwen. Ook maak ik uit het rapport op dat kunstgrasproducenten op vrijwillige basis verantwoordelijkheid nemen voor de verwerking van de velden, door zelf initiatief te nemen op het gebied van afvalverwerking. Het van overheidswege invoeren van producentenverantwoordelijkheid ligt op dit moment daarom niet voor de hand, maar ik zal de ontwikkelingen in de praktijk nauwlettend volgen.

Oplossingen voor de lange termijn

Van belang is om de recyclingcapaciteit die wordt opgebouwd te bestendigen. Samen met de Minister voor Medische Zorg en Sport (MZS) en partijen in de kunstgrasketen kijk ik daarom naar oplossingen voor de lange termijn, onder meer op het gebied van duurzame aanbesteding bij de aanschaf van kunstgrasvelden. De Minister voor MZS heeft op 19 november 2018 tijdens het Wetgevingsoverleg over Sport aangegeven te zullen verkennen in overleg met gemeenten en sportsector of in regelingen voor sportaccommodaties voorwaarden kunnen worden gesteld om het gebruik van duurzamere soorten kunstgras te stimuleren. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie (Kamerstuk 30 175, nr. 322) met het verzoek om gemeenten en sportclubs te stimuleren om te kiezen voor duurzame en circulaire aanbesteding van kunstgrasvelden. Het is de bedoeling om de voorwaarden per 2020 op te nemen. Een aandachtspunt hierbij is om materialen uit oude velden, bijvoorbeeld infill zand, terug te brengen in nieuwe velden om zo de business case voor kunstgrasverwerking te bestendigen. Het belang van circulaire aanbesteding wordt onderschreven door diverse kunstgrasproducenten, aannemers en gemeenten. Op 29 januari zijn door hen hiertoe op initiatief van de BSNC (Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek) met een convenant vrijwillige afspraken gemaakt.

Samen met de Minister voor MZS blijf ik met partijen in de kunstgrasketen in gesprek om te komen tot een duurzame recyclingcapaciteit. In maart zal hiertoe een breed overleg plaatsvinden met kunstgrasproducenten, aannemers, gemeenten en afvalverwerkers.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer